

Sygn. akt VIII Ca 161/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Krawczyk (spr.)
Sędziowie:	SSO Hanna Matuszewska SSO Ilona Dąbek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Izabela Bagińska

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. G.**

przeciwko (...) **w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 23 stycznia 2013 r.

sygn. akt I C 1531/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda R. G. na rzecz pozwanego (...) w W. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.**

Sygnatura akt: VIII Ca 161/13

UZASADNIENIE

Powód R. G. w pozwie przeciwko (...)w W. wniósł o zasądzenie kwoty 8.381,61 zł wraz z odsetkami od 21 listopada 2011 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez sprawcę. Wyrokiem z dnia 23 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu stosownie do wyniku sporu. Sąd ten ustalił, że pojazd powoda uległ uszkodzeniu w wyniku kolizji drogowej spowodowanej przez sprawcę – obywatela rosyjskiego posiadającego ubezpieczenie w (...) legitymującego się Międzynarodowym Certyfikatem

Ubezpieczeniowym. Zgodnie z Regulaminem Wewnętrznym Systemu Zielonej Karty obowiązek likwidacji szkody ciążył na korespondencie rosyjskiego ubezpieczyciela – (...) S.A. w W., do którego powód wystąpił o odszkodowanie. Rzecznik tego ubezpieczyciela oszacował wartość pojazdu powoda przed kolizją na kwotę 31.900 zł netto, po kolizji na kwotę 11.000 zł netto, zaś koszty naprawy na 42.013,15 zł netto (naprawa w (...)) oraz 20.940,57 zł (przy opcji urealnionej). W efekcie ubezpieczyciel przyznał powodowi odszkodowanie w kwocie 20.900 zł jako różnicę pomiędzy wartością pojazdu przed i po kolizji.

Przed procesem powód zlecił sporządzenie prywatnej wyceny, z której wynika, że koszt naprawy jego pojazdu bez podatku VAT wynosi 31.410,09 zł, a wraz z nim 38.634,41 zł, zaś po potrąceniu ubytku wartości części zamiennych koszt naprawy wynosi 29.281,61 zł netto (36.016,38 zł z VAT). W piśmie z dnia 21 grudnia 2011 r. ubezpieczyciel uznał koszt naprawy pojazdu w kwocie 29.281,61 zł netto pod warunkiem przedstawienia pełnej dokumentacji nabycia części zamiennych oraz dostarczenia pojazdu do ogłędzin po dokonanej naprawie.

Sąd Rejonowy pominął na podstawie art. 217 § 1 k.p.c. wniosek dowodowy zgłoszony przez powoda w piśmie procesowym z dnia 3 stycznia 2013 r., podtrzymany na rozprawie w dniu 23 stycznia 2013 r., o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność ustalenia rzeczywistych niezbędnych kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu oraz ustalenia jak kształtowała się wartość przedmiotowego pojazdu przed wypadkiem, uznając że był on spóźniony a powód nie uprawdopodobnił, że nie zgłosił ich wcześniej bez swej winy. W ocenie Sądu Rejonowego obowiązek zgłoszenia takiego dowodu istniał na etapie wniesienia pozwu, gdyż już wówczas istniała potrzeba jednoznacznego ustalenia wysokości szkody. Nadto zgłoszony przez powoda wniosek dowodowy odnosił się do tego samego rzeczoznawcy, który wykonał wcześniej kalkulację kosztów naprawy na jego prywatne zlecenie, co w ocenie Sądu Rejonowego podważałoby jego bezstronność i obiektywizm. W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że powód wbrew art. 6 k.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c. nie udowodnił wysokości szkody.

Powód zaskarżył powyższy wyrok w całości zarzucając:

a) rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia tj. art. 217 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 212 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych powoda oraz pozwanego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego zmierzających do udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy tj. charakteru i wysokości powstałej szkody, w wyniku błędnego uznania, iż wskazane wnioski dowodowe powinny zostać zgłoszone już na etapie wnoszenia pozwu, pominięcie ich jako spóźnione na mocy bezzasadnego zastosowania art. 217 § 2 k.p.c., oraz zaniechania podejmowania przez Sąd I Instancji działań zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, które były sporne, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy (istnienia, wysokości i charakteru szkody) oraz uniemożliwiło powodowi realizację konstytucyjnie zagwarantowanego prawa do sądu tj. art. 45 Konstytucji RP;

b) rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia tj. art. 232 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez niedopuszczenie i nieprzeprowadzenie przez Sąd I Instancji dowodu z opinii biegłego z urzędu, który to dowód w świetle uznania na podstawie art. 217 § 2 k.p.c. wniosków dowodowych stron na tę okoliczność za spóźnione był niezbędny do miarodajnej oceny zasadności wytoczonego powództwa a ustalenie tych istotnych i spornych okoliczności sprawy, wymagało wiadomości specjalnych i nie mogło zostać ustalone w oparciu o inne środki dowodowe;

c) rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść wyroku tj. art. 328 § 2 k.p.c., poprzez wadliwe, nie odpowiadające przepisom prawa sporządzenie jego uzasadnienia, które uniemożliwiło dokonanie powodowi oceny toku wyводу prowadzącego do wydania zaskarżonego orzeczenia, polegające na: 1) zaniechaniu wyjaśnienia podstawy prawnej zapadłego w sprawie wyroku bez przytoczenia przepisów prawa na podstawie których Sąd I Instancji oddalił powództwo; 2) wydaniu przez sąd dwóch odmiennych decyzji co do zgłoszonego przez powoda wniosku dowodowego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego: pierwszej - wyrażającej się w oddaleniu wskazanego wniosku dowodowego z uwagi na brak bezstronności i

obiektywizmu biegłego (bez wskazania podstawy prawnej oddalenia tego wniosku) drugiej - pominięciu tego wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego jako spóźnionego;

d) rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku tj. art. 244 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., tj. naruszenie zasady wszechstronnego rozważenia zebranych w sprawie dowodów z dokumentów, pominięciu dowodów istotnych dla sprawy, w tym pisma z dnia 21 grudnia 2011 r., w którym (...) S.A. za którego zobowiązania pozwany odpowiada uznał zasadność oraz wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia, i braku uzasadnienia przyczyn dla których odmówiono załączonym do pozwu dowodom wiarygodności co w konsekwencji doprowadziło do dokonania przez Sąd I Instancji wadliwych ustaleń faktycznych.

Powołując się na wskazane zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego oraz zasądzenie kosztów za obie instancje, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z roszczeniem określonym w pozwie.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja była nieuzasadniona i w związku z tym podlegała oddaleniu.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji, w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy, są prawidłowe i znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonych dowodach, zatem sąd odwoławczy przyjmuje je za swoje i czyni podstawą własnego rozstrzygnięcia.

Powód dochodził w sprawie odszkodowania, którego wysokość pozwany zakwestionował. Obowiązek udowodnienia wysokości szkody obciążał, zgodnie z art. 6 k.c., powoda. Ustalenie tej okoliczności wymagało co nie jest sporne wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.), a więc przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Sąd Rejonowy wniosek powoda o przeprowadzenie tego dowodu oddalił, a zasadność tego rozstrzygnięcia stanowi oś apelacji. Zarzut ten nie może jednak zostać rozpoznany przez sąd odwoławczy.

Zgodnie z art. 162 k.p.c. "strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy". Nie ulega wątpliwości, że obowiązek zgłoszenia zastrzeżeń do czynności sądu w trybie przewidzianym w art. 162 k.p.c. obejmuje m.in. postanowienia w przedmiocie przeprowadzenia dowodu (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2012 r. VI ACa 1188/11, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 r. III CZP 55/05, OSNC z 2006 nr 9 poz.14). Niezgłoszenie zastrzeżenia do protokołu rozprawy uniemożliwia skuteczne powoływanie się w apelacji na zarzuty związane z uchybieniem przepisom postępowania.

In concreto pełnomocnik powoda był obecny na rozprawie w dniu 23 stycznia 2013 r., na której Sąd Rejonowy oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego (protokół rozprawy k. 94), nie zgłosił zastrzeżenia co do oddalenia wniosku dowodowego i nie zażądał jego zaprotokołowania. W konsekwencji jego uprawnienie na powołanie się na to uchybienie w apelacji wygasło.

Apelacja jest chybiona także w części, w jakiej zarzuca nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłego na okoliczność wysokości szkody powoda. Działalność sądu z urzędu powinna być podejmowana tylko w uzasadnionych sytuacjach, m.in. w razie bezwzględnej nieważności czynności prawnej; gdy sąd nabierze przekonania, że strony prowadzą proces fikcyjny; gdy w procesie wystąpi strona nieporadna, działająca bez adwokata lub radcy prawnego, która bez własnej winy nie potrafi realizować przysługujących jej uprawnień procesowych (por. H. Dolecki, komentarz

do art. 232 kodeksu postępowania cywilnego, Lex). Działanie sądu z urzędu jest też dopuszczalne w celu uzupełnienia lub powtórzenia dowodów i pogłębienia dokonanych ustaleń i oceny materiału dowodowego (wyrok SN z dnia 22 marca 2007 r., III CSK 375/06, Lex nr 308863).

W realiach sprawy niniejszej żadna z tego typu sytuacji, uzasadniających dopuszczenie dowodu z urzędu, nie wystąpiła. Nieprzeprowadzenie dowodu co do wysokości szkody uniemożliwiło wyjaśnienie jednej z przesłanek odpowiedzialności pozwanego co bezpośrednio przełożyło się na oddalenie powództwa z powodu nieudowodnienia wysokości roszczenia. Przyczyną tej sytuacji było jednak wyłącznie zaniedbanie proceduralne pełnomocnika powoda, który - jak należy przyjąć wobec nieskuteczności zarzutu naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. i niewykazania naruszenia art. 207 § 6 k.p.c. - nie zgłosił w odpowiednim momencie procesowym stosownego wniosku dowodowego. Aktywność dowodowa sądu nie może zaś służyć konwalidacji uchybień popełnionych przez kwalifikowanych pełnomocników, choćby rodziły one negatywne konsekwencje procesowe dla strony i prowadziły do przegrania przez nią sprawy wyłącznie z przyczyn formalnych. W takiej konfiguracji dopuszczenie przez sąd z urzędu dowodu byłoby niedopuszczalne i stanowiłoby rażące naruszenie zasady kontryktoryjności.

W świetle powyższego zarzuty podniesione w apelacji należy uznać za nieskuteczne. Zarzut naruszenia art. 217 k.p.c. i art. 244 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. w całym kontekście normatywnym wskazanym przez skarżącego (lit. a i d apelacji) nie może być, jak wyżej wskazano, rozpoznany przez sąd odwoławczy z uwagi na wygaśnięcie. Zarzut naruszenia art. 232 k.p.c. , art. 278 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. (lit. b apelacji) jest bezzasadny, gdyż wykluczone jest prowadzenie przez sąd z urzędu dowodu tylko dlatego, że nie zgłosił go skutecznie pełnomocnik będący adwokatem. W końcu, nietrafny i niezrozumiały jest zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazania podstawy prawnej orzeczenia (lit. c apelacji), albowiem uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie pozostawia wątpliwości, że przyczyną oddalenia powództwa było niewykazanie za pomocą odpowiednich środków dowodowych wysokości szkody.

Z opisanych względów Sąd Okręgowy oddalił apelację (art. 385 k.p.c.) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa za drugą instancję (art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 4 i § 12 ust. 1 pkt1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490).